

Església de Sant Esteve de Vila-rasa

Talamanca

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Mas Sant Esteve, carretera BV1221 Terrassa-Navarcles km 31,9, 08279 Talamanca
Emplaçament Al km 31,9 de la carretera BV1221 Terrassa-Navarcles, un camí a l'esquerra

Coordenades:

Latitud: 41.73403
Longitud: 1.90766
UTM Est (X): 409159
UTM Nord (Y): 4620823

Classificació

Número de fitxa 08277-4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern
Segle XI-XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA (Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya) Núm.17246
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00003
Autoria de la fitxa Quim Serdà Manau
Data de registre de la fitxa: dj., 10/05/2007 - 02:00

Descripció

L'estructura de l'edifici actual és del s.XII, però l'edifici en si fou renovat el s.XVII. Era una capella romànica, rectangular, de línies molt senzilles i mancada d'ornamentació que l'enriquís. En els primers segles, la nau de la capella era complementada amb un absis situat a la cara de llevant. L'accés a ella era mitjançant un portal situat al mur de la cara nord, i la porta que ara dona entrada a la sagristia era feta exclusivament per a accedir al cementiri. L'altar era a l'interior de l'absis, actualment desaparegut, que es va convertir en la porta d'entrada a la capella. Les restes d'aquesta encara es poden veure a l'entorn de la porta. Segurament pel pas dels segles, el pes de la coberta, que era feta pel sistema de volta de canó, va fer que els murs laterals perdessin verticalitat. Fou necessària la construcció d'uns contraforts per salvar tota l'obra. La volta de canó va desaparèixer per donar pas a la construcció d'una de nova. L'absis fou enderrocat i la capella quedà amb una planta totalment rectangular. Per a substituir l'absis s'aixecà un nou mur, al mateix temps que es construïa el nou accés a la capella. Feta aquesta modificació, l'altar fou situat al mur de ponent, tal com és ara. Segurament, al mateix temps que es feien aquestes importants modificacions es va construir el cor de fusta, que té una fondària de més de dos metres. L'escala té quatre esglaons de pedra i el segon tram, que era fet de fusta, ja no existeix. A l'interior de la capella podem veure-hi les restes de les antigues pintures, uns ex-vots penjats en una de les parets, i la imatge de Sant Esteve que presideix l'altar. BALLBÈ (1997:74) Així doncs, la capella consta d'una nau única, molt petita, rectangular, amb un portal adovellat, i en el carener espadanya doble per a dues campanes, a la qual s'hi accedeix per unes escales fetes en un lateral. Al presbiteri hi ha un acabament carrat i pels costats uns engrandiments que serveixen de capelles laterals. VALDENEBRO (1994:54

Observacions:

Actualment no té culte habitual. La capella té un petit cementiri d'ús privat dels habitants del mas Sant Esteve. L'any 2003 s'hi va celebrar el darrer funeral, oficiat per el rector de Talamanca.

Història

Aquesta església es trobava dins l'antic terme del Castell de Talamanca i anteriorment es trobava en el de Néspola, al lloc conegut com a Vilarasa. La funció de l'església no degué passar de sufragània. El lloc de Vilarasa és documentat el 960 com a Vila Rara situada al terme de Valle Nespola; posteriorment sempre serà situat en el castell de Talamanca. L'església de Sant Esteve apareix citada el 1017 situada al costat del riu Telario, que és l'actual riera de Talamanca o de Sant Esteve, al costat de la qual s'aixeca l'església. El 1030 l'església es documenta com a Sant Esteve de Vilarasa i el 1282 com a Sant Esteve de Talamanca. La seva funció degué ser sempre la de sufragània de la parroquial de Talamanca, tal com es documenta el 1685. L'edifici degué sofrir una profunda remodelació que podria ser que fos total, i cal datar-la el 1636 segons consta en el portal. BENET (1984:41) Podem dir que la reedificació d'aquest any 1636 va comportar les següents modificacions: desaparició de l'absis i obertura de la nova porta, canvi de la coberta primitiva per una d'estil català a dues vessants, construcció dels contraforts i eliminació de la porta original, construcció d'una petita sagristia, aprofitant la porta d'accés al cementiri, construcció del campanar d'espadanya per a dues campanes i la necessària escala de pedra per a accedir-hi. També podria ser que l'enllosat de pedra de l'interior de la capella fos realitzat al mateix temps. La capella també sofrí els efectes dels primers dies de la Guerra Civil el 1936, doncs les campanes foren robades i la imatge del sant, destruïda. BALLBÈ (1997:75) Ignasi Plans, actual propietari de l'església, recorda que es celebraven dues misses familiars a l'any; una a l'agost, per Festa Major del poble, i l'altre al novembre, per Tots Sants. Actualment, ja fa uns anys que no es realitzen.

Bibliografia

AA.DD (1984). El Bages a Catalunya Romànica Vol. XI. Enciclopèdia Catalana, Barcelona BALLBÈ, Miquel (1997). Les cases de pagès de Talamanca. Ajuntament de Talamanca, Moià. VALDENEbro, Raquel (1994). El castell i el poble de Talamanca. Centre d'Estudis del Bages, Manresa.

